

Udskriftsdato: 24. december 2025

KEN nr 9194 af 01/03/2022 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2021-80-0729

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 2021-80-0729

Pressenævnets kendelse i sag nr. 2021-80-0729

Medier måtte gerne omtale mistænkeliggjort schweizisk advokat ved navn

I oktober 2021 bragte DR, Politiken og Berlingske artikler, som de tre medier havde samarbejdet om, der omtalte, at en stor dansk bank i mange år havde haft en sydamerikansk storkunde, som mistænkes for økonomisk kriminalitet. Det fremgik af artiklerne, at mistanken bl.a. skyldtes, at den sydamerikanske kunde havde samarbejdet med en schweizisk advokat, som er dømt for skattesvindel.

Den schweiziske advokat klagede til Pressenævnet over, at han var blevet nævnt ved navn i mediernes artikler. I sin klage fremhævede advokaten bl.a., at hans engagement med den sydamerikanske kunde lå otte år tilbage i tiden, og at han er en privat borger uden offentlig interesse i Danmark. Pressenævnet fandt, at forholdet mellem advokaten og den sydamerikanske kunde havde været af en sådan karakter, at medierne var berettiget til at nævne advokatens navn i artiklerne, og nævnet udtalte ikke kritik.

[Klager] har ved advokat Bjarke Vejby klaget til Pressenævnet over artiklen *”Berygtet bilforhandler fra Paraguay havde astronomisk millionbeløb hos [Bank 1]”*, som blev bragt af DR på dr.dk den 3. oktober 2021, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at DR mod hans vilje har offentliggjort hans navn i artiklen, og at DR efterfølgende har afvist at anonymisere ham i artiklen.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

DR bragte den 3. oktober 2021 artiklen *”Berygtet bilforhandler fra Paraguay havde astronomisk millionbeløb hos [Bank 1]”* på dr.dk. Artiklen har følgende underrubrik:

”Mangemillionær fik hjælp af tidligere [Bank 1]-chef til at forvalte penge i flere skattely, viser lækkede dokumenter.”

Af artiklen fremgår følgende:

”Helt op til for få år siden havde [Bank 1] en kontroversiel storkunde.

Den berygtede bilforhandler og -importør [Forretningsmanden] fra det sydamerikanske land Paraguay, der blandt andet har været anklaget for mord i hjemlandet, havde nemlig adskillige konti i banken.

En ny internationalt læk viser, at hans engagement i banken på et tidspunkt var 900 millioner kroner.”

I artiklen fremgår her følgende faktaboks:

”PANDORA PAPERS AFSLØRER VERDENSLEDERE, MILLIARDÆRER OG KENDTE

DR har sammen med de danske medier Berlingske og Politiken og omkring 150 medier i 117 lande gransket en ny gigantisk læk på i alt 11,9 millioner dokumenter fra 14 administrationsselskaber og advokatfirmaer i nogle af verdens største skattely.

Det er det internationale journalistsamarbejde ICIJ, der er kommet i besiddelse af materialet via en anonym kilde over flere måneder. Kilden har ikke stillet nogen krav i forbindelse med afleveringen af dokumenterne.

Lækken har fået navnet Pandora Papers og viser, hvordan nogle af verdens mest magtfulde mennesker har skjult milliarder af kroner i skattely over det meste af verden.

[...]"

Herefter fortsætter artiklen:

"Det kan DR Nyheder i dag afsløre sammen med Politiken, Berlingske og mediet ABC fra Paraguay.

[...]

Disse dokumenter er det internationale journalistsamarbejde ICIJ kommet i besiddelse af.

Astronomisk formue

Kundeforholdet får flere eksperter til at spærre øjnene op og får dem til at stille spørgsmålet: Har [Bank 1] levet op til loven og løbende tjekket op på, hvordan storkunden kunne være god for så mange penge?

For allerede i 2005 var bilforhandleren fra Paraguay nemlig god for 70 millioner dollars - mere end 400 millioner kroner.

- Det er nok ikke som bilforhandler, han har tjent alle de her penge. Hvis man er bank, skal man spørge grundigt ind til, hvor han har pengene fra, siger [Person A], jurist og partner i firmaet [Virksomhed 1], der arbejder med bekæmpelse af økonomisk kriminalitet.

Lektor [Person B], der blandt andet forsker i lovgivning for banker, slår fast, at [Bank 1] ifølge loven er forpligtet til at foretage et grundigt baggrundstjek af en kunde som [Forretningsmanden].

Han hæfter sig også ved, at mere end 400 millioner kroner i Paraguay i midten af 00'erne var afsindig mange penge og svarede til 0,65 procent af landets samlede økonomi (BNP).

Til sammenligning var den danske økonomi cirka 25 gange større end Paraguays dengang. Med andre ord svarer rigmandens formue til, at en dansk kunde dengang kom til banken med en formue på over 10 milliarder danske kroner.

I 2005 var der ifølge Berlingskes liste over Danmarks rigeste blot syv familier i Danmark, der var gode for det beløb.

Og oveni det var Paraguay et af de mest korrupte lande i verden dengang ifølge den uafhængige organisation Transparency International, hvilket også er en meget væsentlig faktor, når [Bank 1] skal lave et baggrundstjek af [Forretningsmanden], mener eksperterne.

[...]

Tidligere [Bank 1]-chef jonglerede med millionformuen

Det vides ikke med sikkerhed præcis, hvornår [Forretningsmanden] og [Bank 1]s veje for første gang krydsede hinanden.

DR, Politiken og Berlingske har været i kontakt med [Forretningsmanden]s forhenværende investeringsrådgiver, som i en mail skriver, at rigmanden fra Paraguay 'har været kunde i [Bank 1] siden midt halvfemserne'.

I midten af 90'erne var bilforhandleren en særdeles kontroversiel skikkelse i sit hjemland. Han har nemlig været anklaget for drab - lige som han også har været mistænkt i en sag om et groft overfald på sin ekskone. Han blev ikke dømt for nogle af forholdene.

Netop [Forretningsmanden]s private investeringsrådgiver står helt centralt. Han var chef for [Bank 1]s private banking-afdeling - altså den afdeling, der rådgiver bankens rigeste kunder - indtil begyndelsen af 00'erne. Og hermed var rådgiveren altså chef for den afdeling, der tog sig af rige kunder som [Forretningsmanden].

I 2005 blev han så ansat som privat investeringsrådgiver for [Forretningsmanden] og skulle hermed jonglere med de 70 millioner dollars.

Det er ikke kun investeringsrådgiveren, som kan fortælle, hvilken kunde bilforhandleren fra Paraguay var for [Bank 1].

Dokumenterne viser nemlig, at [Forretningsmanden]s formue blandt andet lå i en fond i skattelyet De Britiske Jomfruøer. En øgruppe, som er kendt for at have yderst lempelige skatteforhold. ”

I artiklen er der her indsat en grafik med overskriften *”Rigmanden fra Paraguay og [Bank 1] – her er forbindelsen”*, som viser, hvordan [Forretningsmanden]s formue gennem Panama og De Britiske Jomfruøer var forbundet til konti i [Bank 1] i henholdsvis Danmark og Schweiz. Artiklen fortsætter herefter:

”Øerne er også et sted, hvor man potentielt kan skjule formuer, uden at ens hjemlands skattemyndigheder kan få indblik i dem.

Ifølge dokumenterne blev fonden lavet sådan, at rigmandens arvinger kunne få hans penge ved hans død, og alle selskaber under fonden havde konti i [Bank 1] Schweiz.

Man kan ligeledes se, at [Forretningsmanden] havde yderligere to selskaber i skatteparadiset, som havde konti i [Bank 1] i Danmark.

- De Britiske Jomfruøer er det, man kalder et 'tax haven'. Du betaler ikke selskabsskat og skat på avancer af aktier, og indtil for nylig var det også helt lukket. Man kunne ikke som en myndighed i et andet land få adgang til oplysninger om personer med forretninger i landet, siger [Person A] og fortsætter:

- Det er ikke ulovligt at have selskaber på øerne, men det er noget som i den grad skal vække [Bank 1]s interesse i forhold til at undersøge kunden.

[...]

Medierne bag historien har flere gange spurgt den tidligere investeringsrådgiver - den forhenværende chef for velhaverkunder i [Bank 1] - om formuens ophav.

I første omgang oplyser rådgiveren, at formuen blev skabt, da [Forretningsmanden]s ingeniørfirma var med til at bygge den enorme dæmning på grænsen mellem Paraguay og Brasilien.

- Arbejdet varede i 30 år, og her skabte han sin formue, skriver rådgiveren i en mail.

Rigmanden fra Paraguay fremgår dog ikke på listen over entreprenører på projektet.

Skifter forklaring: [Forretningsmanden] var storeksportør af oksekød

Da vi igen retter henvendelse til investeringsrådgiveren, så er der en ny forklaring. Nu lyder det, at [Forretningsmanden] var 'den største oksekødseksportør i landet', og at han var 'medejer af flere hoteller og golfbane m.m.'.

Vi har dog ikke i vores research fundet tegn på, at han er den største oksekødseksportør.

Ligeledes forklarer investeringsrådgiveren, at [Forretningsmanden] var 'en af de største automobil importør/ handler i Sydamerika med afdelinger i flere lande'.

[Forretningsmanden] importerede ganske vist japanske biler til Paraguay, men vi har ikke kunne finde dokumentation på, at hans selskab var blandt de største i Sydamerika i de offentlige registre.

[Person A] fra [Virksomhed 1] opsummerer [Forretningsmanden] således:

- Det lugter af, at den er helt gal. Der er et eller andet kriminalitet forbundet med det her. Jeg kan næsten ikke forestille mig andet.

Hvad får dig konkret til at sige, at der er noget kriminelt i dette kundeforhold?

- Det er hele setuppet. Hvorfor bruger man et skuffeselskab i et skatteparadis, og hvordan kan en bilforhandler for Paraguay have så mange penge? Det hele ser så underligt ud, så jeg har svært ved at se, at der er en fornuftig forklaring bag, siger [Person A].

DR Nyheder, Politiken og Berlingske har spurgt [Bank 1] om, hvad den har gjort for at tjekke, hvor [Forretningsmanden]s kæmpe formue kom fra.

Banken vil ikke stille op til interview og skriver i en mail, at den 'ikke må kommentere på konkrete kundeforhold'.

Kommunikationsdirektør [Kommunikationsdirektøren] oplyser, at: 'Gennem alle årene har det været vigtigt for [Bank 1] at følge de til enhver tid gældende regler.'

Videre lyder det i et generelt svar:

- Hvis [Bank 1] havde haft en kunde med det beskrevne omfang og med den beskrevne baggrund, så ville kunden i henhold til reglerne være kategoriseret på en sådan måde, at der ville blive foretaget en udvidet due diligence (tjek af kunden, red).

[Bank 1] skriver ligeledes, at den i et sådan tilfælde ville undersøge, hvor pengene stammede fra, og at den løbende ville have en skærpet overvågning af kunden.

Medierne bag historien ville gerne have spurgt [Forretningsmanden] selv om, hvordan han kunne have skabt en stor formue udelukkende ved at have mellemstore selskaber i bilbranchen. Han er dog død tidligere i år i en alder af 89 år.

DR's mediepartner i Paraguay har været i kontakt med [Forretningsmanden]-familien, som ikke ønsker at udtale sig.

Til gengæld har [Forretningsmanden]s investeringsrådgiver svaret på nogle af vores spørgsmål.

Han skriver, at både [Bank 1] og flere andre banker havde godkendt rigmandens struktur - med selskaber i skattely - inden han blev [Forretningsmanden]s personlige investeringsrådgiver i 2005.

- Da jeg blev antaget var strukturen for længst etableret og godkendt af alle implicerede banker, skriver han.

Den schweiziske svindeladvokat

[Forretningsmanden] er dog ikke den eneste kontroversielle skikkelse i historien.

I 2005 kommer den schweiziske skatteadvokat [Klager] også ind i billedet.

Han bliver [Forretningsmanden]s juridiske rådgiver og skal holde tråd med bilforhandlerens selskabsstruktur på De Britiske Jomfruøer.

Indtil 2013 kører den tidligere [Bank 1]-chef og [Klager] et tæt parløb, hvor de får [Forretningsmanden]s millioner til at yngle, viser dokumenterne.

Da formuen toppe ved udgangen af oktober 2013, er rigmandens selskaber i skattely gode for over 600 millioner kroner, viser dokumenterne.

Desuden kan man se, at bilforhandleren også har optaget astronomiske lån hos både [Bank 1] i Schweiz og hos storbanken [Bank 2] i samme land. Alene i [Bank 1] har han i oktober 2013 optaget lån for over 115 millioner dollars - svarende til 632 millioner danske kroner dengang.

[Bank 2] har ingen kommentarer vedrørende [Forretningsmanden] og [Klager], oplyser banken.

Med andre ord havde han samlet set formue og lån på langt over én milliard kroner i de to banker, og dokumenterne viser, at der er handlet meget med værdipapirer gennem årene.

Handler [Bank 1] har tjent penge på.

[...]

At det går godt, ser man også i 2009, hvor [Klager] lægger også et nyt lag på bilforhandlerens forretningsimperium.

Her opretter han tre nye selskaber i et andet skatteparadis - Panama - hvortil der bliver sendt flere millioner dollars, viser dokumenterne. Disse selskaber har også konti i [Bank 1] Schweiz.

Ifølge lektor [Person B] var Panama på det tidspunkt meget sammenligneligt med De Britiske Jomfruøer.

- Det er et sted, hvor der er blevet oprettet enormt mange selskaber og enormt mange skuffeselskaber, siger han.

I 2013 vælter korthuset dog for advokaten, der erkender sig skyldig i en sag om medvirken til skattesvindel i USA.

Herefter stopper han som juridisk rådgiver for [Forretningsmanden]. Senere bliver [Klager] dømt i sagen og mister sin ret til at være advokat i USA - han er dog stadig advokat i sit hjemland.

[Person B] fra CBS mener, at [Klager]s erkendte skattesvindler er endnu en alarmklokke, der ringer, og at det burde føre til, at [Bank 1] skulle granske kundeforholdet igen.

- [Bank 1] skal tænke, hvordan de sikrer sig selv, sådan at de ikke har været en del af eventuel skatteunddragelse eller anden form for kriminalitet i skattesammenhæng, siger lektoren.

[Bank 1] har ikke ønsket at kommentere, hvilke tanker den gjorde sig om kundeforholdet med [Forretningsmanden], da [Klager] erkender sig skyldig.

[Bank 1] oplyser i et skriftligt svar, at 'afhængigt af den konkrete rolle, kundens valgte rådgivere og administratorer har haft, ville de pågældende også være indgået i disse løbende vurderinger (af kundeforholdet, red)'.

DR Nyheder, Berlingske og Politiken har forsøgt at få et interview med [Klager] om hans rolle. Det har han afvist, og han er ikke vendt tilbage på vores opfølgende spørgsmål.

[Forretningsmanden] var også kunde i 2018

[...]

[Person A] er ikke i tvivl om, hvad han skal mene om [Bank 1]s beslutning om at tage bilforhandleren fra Paraguay ind som kunde.

- Jeg har meget svært ved at forestille mig, hvorfor man skal tage sådan en kunde ind, siger eksperten. ”

[Klager] klagede den 3. oktober 2021 til DR over artiklen. DR afviste den 12. oktober 2021 [Klager]s klage. [Klager]s klage over DRs afslag er modtaget i Pressenævnet den 25. oktober 2021.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Privatlivets fred

[Klager] har anført, at DR har handlet i strid med god presseskik ved at have nævnt ham ved navn i den påklagede artikel.

[Klager] er en privatperson, der bor og arbejder som advokat i [Bynavn], Schweiz. [Klager] optræder ikke i nogen sammenhænge, der tiltrækker sig offentlig interesse, han er ukendt for den danske offentlighed og har ingen tilknytning til Danmark, herunder ingen faglig aktivitet i Danmark.

Gennem hacking af millioner af dokumenter vedrørende offshore-fonde har DR, Politiken [[Klager]s klage over Politikens omtale af sagen er behandlet i Pressenævnets sag nr. 2021-80-0731, *Pressenævnet*] og Berlingske [[Klager]s klage over Berlingskes omtale af sagen er behandlet i Pressenævnets sag nr. 2021-80-0732, *Pressenævnet*] erfaret, at [Bank 1] har været bankforbindelse for en offshore-fond for en paraguayansk forretningsmand ved navn [Forretningsmanden], afdød ved døden i 2020, og at [Klager] fungerede som ”protector” (et administrativt hverv) for denne offshore-fond i en periode fra 2005 til 2013.

DR har sammen med Politiken og Berlingske etableret et samarbejde om håndteringen af de hackede dokumenter, hvilket har ført til offentliggørelsen af den påklagede artikel i DR, samt de ligeledes påklagede artikler i Politiken og i Berlingske.

[Klager] har oplyst, at han inden offentliggørelsen gennem sin advokat anmodede DR om ikke at nævne hans navn i artiklen, da han er en privatperson uden nogen offentlig interesse i Danmark. Desuagtet valgte DR at nævne [Klager] ved navn i artiklen.

I forlængelse heraf har [Klager] anført, at oplysningerne i artiklen er kommet frem otte år efter, at han ophørte med at være protector for den pågældende offshore-fond, og hans relation til fonden er op til 16 år gammel. I øvrigt har der ikke tidligere har været omtale af relationerne mellem [Bank 1] og den pågældende offshore-fond.

I artiklen beskrives flere faresignaler, der efter DRs opfattelse burde have udløst en mistanke om hvidvask hos [Bank 1]. Der fremsættes imidlertid ikke påstande om, at [Klager] under sin tid som protector har forvaltet offshore-fonden i strid med nogen regler, eller at der i fonden skulle være foregået noget ulovligt af nogen art. Artiklen indeholder ingen beviser for faktiske overtrædelser af hvidvaskreglerne. [Bank 1] har valgt ikke at kommentere kritikken under henvisning til fortrolighed over for kunden. Derfor vides det ikke, om [Bank 1] rent faktisk har iagttaget hvidvaskprocedurer og undersøgt pengestrømmene.

Artiklen er således baseret på spekulationer, hvor udgangspunktet for kritik er det forhold, at det ikke er sædvanligt, at en dansk bank har en forretningsmand fra Paraguay som kunde. Fokus i artiklen er alene på [Bank 1], men DR har valgt ikke at offentliggøre navnet på en i artiklen omtalt dansk bankmand, som er tidligere chef i [Bank 1], og som fungerede som investerings- og juridisk rådgiver for [Forretningsmanden]. Hvis man følger DRs spekulationer og antager, at hvidvaskreglerne ikke er blevet fulgt, er det muligt, at "historien" kan have offentlig interesse, alene fordi den angår en dansk bank. Dette gælder imidlertid ikke for [Klager].

[Klager] har oplyst, at han i 2013 (under pres) blev idømt en bøde af de amerikanske myndigheder for angiveligt at have hjulpet amerikanske borgere til skatteunddragelse. Dette skete som led i en "plea bargain", hvor [Klager] under en privat rejse til USA pludselig blev anholdt. Samarbejdsophøret med offshore-fonden i 2013 har intet med det amerikanske forlig at gøre.

Den otte år gamle sag, som der ikke var markant mediebevågenhed om i USA på tidspunktet for forligets indgåelse, har imidlertid intet med Danmark eller med artiklen i 2021 om [Bank 1] at gøre og kan under ingen omstændigheder benyttes af DR til at retfærdiggøre brugen af [Klager]s navn i en anden sammenhæng, hvor der fokuseres på en dansk banks teoretiske svigt i forbindelse med hvidvask af en kunde fra Paraguay.

DR vidste forud for offentliggørelsen af [Klager]s navn i artiklen, at artiklen ville komme frem ved enhver Google-søgning på [Klager]s navn, og at dette ville være yderst skadeligt for hans ry fremover. Hertil kommer, at det i den konkrete sammenhæng ingen journalistisk og/eller offentlig interesse har at nævne klager ved navn mod hans vilje. Det må antages, at det netop var af hensyn til privatlivets fred, at DR i artiklen har valgt ikke at nævne navnet på den omtalte, danske repræsentant for [Bank 1]. At man desuagtet har valgt at nævne [Klager]s navn er et udtryk for en unødvendig tilsvining af en udenlandsk privat borger.

På baggrund af ovenstående synspunkter har [Klager] anmodet Pressenævnet om at pålægge DR at anonymisere hans navn i den påklagede artikel.

Til DRs bemærkninger under sagen for Pressenævnet har [Klager] anført, at DRs forsøg på at argumentere for, at "the right to be forgotten" ikke skal gælde i denne sag, virker søgt. Måtte man antage, at det havde offentlighedens interesse at nævne [Klager] ved navn i 2005, må det under alle omstændigheder veje ind i 2021, at der nu er forløbet op til 16 år, og at [Klager] ikke har virket for fonden i otte år. Retten til at blive glemt er en universel menneskeret og kan ikke gradbøjes mere end hensynet til klar almen offentlig interesse tilsiger, og dette hensyn aftager pr. definition med årene. Den vurdering, som medierne skal foretage, har intet med formelle klagefrister at gøre.

Det følger af punkt B. 1 i de vejledende regler for god presseskik, at "*meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale*". Ingen dansker kan i 2021 med rette påberåbe sig "klar almen interesse" i, at [Klager]s navn nævnes.

Pressenævnet bør derfor udtrykke kritik af DRs beslutning om at nævne [Klager] ved navn i artiklen, hvilket ifølge klager i praksis betyder, at DR bør efterkomme kritikken ved at anonymisere [Klager]s navn i den omtale, DR har bragt af ham på internettet.

2.2 DRs synspunkter

God presseskik

Om baggrunden for artiklen har DR bl.a. bemærket, at omtalen er en del af en større afdækning af en række lækkede dokumenter kaldet Pandora Papers. Pandora Papers omfatter 11,9 mio. dokumenter, der stammer fra bl.a. advokatkontorer og administrationsselskaber, som specialiserer sig i skattely. DR og andre medier, som har fået adgang til de lækkede dokumenter via det internationale journalistsamarbejde ICIJ, har på baggrund af dokumenterne afdækket, hvordan bl.a. fodboldstjerner, statsledere og milliardærer har skjult milliarder af kroner i skattely over det meste af verden.

I den påklagede artikel afdækker DR, hvordan den paraguayske mangemillionær, [Forretningsmanden], via sit kundeforhold i [Bank 1] fra 00'erne til tidligst 2018 har forvaltet penge i skattely og den rolle, [Forretningsmanden]s danske investeringsrådgiver, en tidligere chef i [Bank 1], og juridiske rådgiver, [Klager], har haft heri.

I artiklen medvirker to eksperter, som – på baggrund af det omfattende materiale, der har været forelagt dem – vurderer, at der er en lang række forhold, herunder [Klager]s rolle, som [Bank 1] burde have reageret på, og som burde have medført en grundig undersøgelse af [Forretningsmanden] og hans aktiviteter i [Bank 1].

Ekspertene udtaler bl.a., at der er en risiko for, at [Forretningsmanden]s penge, der blev forvaltet via [Bank 1], kan have stammet fra kriminelle aktiviteter, og at der kan have været tale om skatteunddragelse. Af artiklen fremgår desuden, at [Bank 1] ifølge eksperterne burde have reageret på disse alarmklokker allerede i 00'erne. I artiklen fremhæver eksperterne også den efterfølgende omstændighed, at [Klager] – som [Forretningsmanden]s juridiske rådgiver og "protector" for offshore-fonden på De

Britiske Jomfruøer – i 2013 erkendte sig skyldig i medvirken til skattesvindler i en skattelysag i USA og senere blev dømt herfor. I artiklen henvises der til United States' Department of Justices pressemeddelelse om [Klager]s skattesvindler, hvori [Klager] nævnes ved navn. Sagen medførte, at [Klager] måtte trække sig som "protector" for [Forretningsmanden]s fond, og det fremgår af artiklen, at netop dette forhold ifølge de medvirkende eksperter burde have foranlediget [Bank 1] til at foretage en ny undersøgelse af kundeforholdet med [Forretningsmanden].

DR har oplyst, at forud for artiklens offentliggørelse kontaktede DR via mail den 7. september 2021 [Klager] med anmodning om interview til artiklen. [Klager] afslog DRs anmodning via mail den 8. september 2021 og anførte i den forbindelse, at han ikke ønskede sit navn nævnt i artiklen. DR forelagde herefter den 23. september 2021 de kritikpunkter for [Klager], som DR forventede at bringe i artiklen, herunder at DR forventede at bringe hans navn, samt de spørgsmål, som DR ønskede svar på. [Klager] svarede ikke på DRs forelæggelse, og DR rykkede derfor den 29. september 2021 [Klager] for svar. [Klager] besvarede heller ikke denne henvendelse. Den 3. oktober 2021 – på dagen for artiklens offentliggørelse – modtog DR en henvendelse fra [Klager]s advokat med anmodning om ikke at omtale [Klager]s navn, hvilket DR afviste samme dag.

Privatlivets fred

DR har afvist at have handlet i strid med god presseskik ved at have offentliggjort [Klager]s navn i den påklagede artikel.

DR har anført, at [Klager]s rolle og aktiviteter, som omtales i artiklen, ikke angår [Klager]s private forhold, men hans erhvervsmæssige aktiviteter og virke som juridisk rådgiver og "protector" for [Forretningsmanden]s fond. [Klager] var ifølge de lakkede dokumenter bl.a. dybt involveret i de væsentlige beslutninger om forvaltningen af [Forretningsmanden]s formue på De Britiske Jomfruøer. Som det fremgår af den påklagede artikel, oprettede og styrede [Klager] desuden i 2009 en ny selskabsstruktur i Panama, hvori [Klager] placerede en del af [Forretningsmanden]s midler.

[Klager] har således haft et tydeligt overordnet ansvar og spillet en helt central rolle – og ikke blot af administrativ karakter, som påstået af [Klager] i forbindelse med Pressenævnsagen – for [Forretningsmanden] og hans aktiviteter i perioden 2005-2013, hvor [Forretningsmanden] var kunde hos [Bank 1].

DR har i øvrigt bemærket, at [Klager] i den omtalte periode var partner på skatteområdet for det førende schweiziske advokatbureau [Advokatfirmaet]. [Klager] etablerede efterfølgende i 2013 sin egen advokatvirksomhed, som han fortsat ejer i dag. Efter DRs opfattelse har [Klager] således hverken generelt eller i relation til [Forretningsmanden] haft en sådan underordnet stilling eller rolle, at [Klager] kan betragtes som eller sidestilles med en menig medarbejder, over for hvilken DR burde have udvist et større hensyn.

Herudover har DR bemærket, at [Klager]s navn i forbindelse med hans erkendte skattesvindler og dom herfor har været offentliggjort i bl.a. en pressemeddelelse udsendt af United States' Department of Justice samt været genstand for omtale i adskillige medier, herunder i Wall Street Journal og Reuters. På den baggrund har DR anført, at [Klager] må betragtes som en offentlig person, der må tåle en mere nærgående omtale. I den forbindelse har DR bemærket, at [Klager] blev idømt en bøde på 75.000 USD og en fængselsdom, der efter amerikansk praksis dog blev afsonet igennem [Klager]s samarbejde med de amerikanske myndigheder. [Klager] blev derudover underlagt to års opsyn efter afsoning. Dette fremgår af dommen, som er offentligt tilgængelig.

Som det fremgår af den påklagede artikel, og som beskrevet ovenfor, er det de medvirkende eksperters vurdering, at [Klager]s erkendte skattesvind, sagens markante mediebevågenhed og [Klager]s efterfølgende samarbejdsophør med [Forretningsmanden] udgør klare alarmklokker, som [Bank 1] burde have reageret på.

På den baggrund har DR anført, at omtalen af [Klager]s navn i artiklen er af væsentlig offentlig interesse, og at hensynet hertil vejer tungere end hensynet til [Klager].

Det forhold, at DR i den påklagede artikel ikke beskylder [Klager] for at have begået strafbare forhold, ændrer efter DRs opfattelse ikke på ovenstående, ligesom det ikke indebærer, at omtalen af [Klager] ikke i øvrigt har offentlig interesse eller har været nødvendig for artiklen. Det er således DRs opfattelse, at omtalen af [Klager]s navn i artiklen er i overensstemmelse med god presseskik og Pressenævnets praksis på området, herunder bl.a. Pressenævnets kendelser i sagerne 2003-6-88, 14-70-00716, 2018-80-0195, 2019-80-0411 samt 2019-80-0427.

Anonymisering – punkt B. 8

DR har indledningsvist anført, at Pressenævnet efter de vejledende regler for god presseskik ikke har kompetence til at pålægge medier at hindre tilgængeligheden af oplysninger. Efter DRs opfattelse bør Pressenævnet derfor afvise [Klager]s anmodning herom.

DR har endvidere anført, at [Klager]s anmodning om anonymisering af hans navn i den påklagede artikel ikke blev fremsat i hans klage af 11. oktober 2021 til DR. DR har derfor ikke realitetsbehandlet klagepunktet, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 3, hvorfor Pressenævnet også af den grund bør afvise [Klager]s anmodning.

DR har herefter bemærket, at grundlaget for at hindre tilgængeligheden af oplysninger efter punkt B. 8 i de vejledende regler for god presseskik ikke er til stede i denne sag, idet der ikke er tale om meddelelser, som har været *"tilgængelige længe efter, at de er publiceret"*, jf. punkt B. 8.

Punkt B. 8 angår *"tidligere offentliggjorte"* følsomme og private oplysninger og henviser således – i overensstemmelse med de internationale databeskyttelsesregler om *"the right to be forgotten"* – til ældre digitalt indhold, der længe efter publicering kan vise sig at være særligt belastende for den omtalte eller identificerede.

På den baggrund har DR anført, at spørgsmålet om DRs forpligtelse til at hindre tilgængeligheden som en afledt konsekvens af vurderingen af, om den påklagede artikel er i overensstemmelse med god presseskik, ikke falder inden for punkt B. 8s formål.

Dette understøttes også af Dansk Journalistforbund og Danske Mediers *"Notat om justering af de vejledende regler for god presseskik"* af 8. marts 2013 samt Danske Medier, Dansk Journalistforbund, DR og TV 2 Danmarks notat af 16. juni 2016 *"Angående anvendelsesområdet for punkt B. 8 i de vejledende regler for god presseskik"*. Begge notater udgør branchens bidrag til fortolkning af punkt B. 8. DR har i den forbindelse særligt henvist til punkt 3 i notatet af 16. juni 2016, hvoraf det fremgår, at rimeligheden ved at hindre tilgængeligheden afhænger af, *"om oplysningerne allerede på offentliggørelsestidspunktet*

trods deres rigtighed var i strid med de presseetiske regler, men ikke blev imødegået inden for klagefristen på 12 uger (tidligere 4 uger)” [DRs understregning, Pressenævnet].

Punkt B. 8 kan derfor efter DRs opfattelse ikke anvendes samtidig med, at Pressenævnet behandler spørgsmålet om, hvorvidt god presseskik er tilsidesat.

DR er bekendt med Pressenævnets kendelse i sag nr. 2021-80-0620, hvori Pressenævnet som argument for at anvende punkt B. 8 som et afledt klagepunkt henviser til, at der i punkt B. 8 ikke er angivet en frist for, hvornår en anmodning om hindring af tilgængeligheden tidligst må fremsættes. I kendelsen henviser Pressenævnet desuden til, at Pressenævnets behandling af punkt B. 8 inden for klagefristen følger af Pressenævnets tidligere praksis på området.

DR er imidlertid ikke enig i, at Pressenævnets henvisning til en manglende angivet frist og Pressenævnets tidligere praksis – der efter DRs opfattelse ikke er forenelig med punkt B. 8 – medfører, at Pressenævnets anvendelse af punkt B. 8 derved bringes i overensstemmelse med punkt B. 8s formål. DR har desuden bemærket, at Pressenævnets anvendelse af punkt B. 8 inden for klagefristen fratager medierne muligheden for selv at foretage den redaktionelle vurdering af, om mediets indhold bør rettes og hvordan. Dette er særligt indgribende i de tilfælde, hvor Pressenævnet efter sin prøvelse af medieindholdets overensstemmelse med de øvrige presseetiske regler udtaler kritik af mediet.

DR har anført, at klagepunkter vedrørende punkt B. 8 således hverken kan eller bør behandles, så længe klagefristen i medieansvarslovens § 34, stk. 3, endnu ikke er udløbet. Pressenævnets anvendelse af punkt B. 8 inden for klagefristen afvises i øvrigt tilsvarende af TV 2 i TV 2s synspunkter, som er gengivet i Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0548.

Såfremt Pressenævnet vælger at realitetsbehandle klagepunktet, har DR afvist, at [Klager] har ret til at få sit navn anonymiseret i artiklen.

I den forbindelse har DR anført, at artiklen, som anført ovenfor, ikke omhandler [Klager]s private forhold, men hans handlemåde som led i sit erhverv, herunder i forbindelse med sit ansvar som juridisk rådgiver og ”protector” for [Forretningsmanden]s fond og dennes skattelyaktiviteter. Det fremgår tydeligt af artiklen, at [Klager]s handlemåde er sket i kraft af hans erhvervsmæssige virke.

Til støtte for sin afvisning af klagepunktet har DR henvist til Pressenævnets kendelser i bl.a. sag nr. 2020-80-0454 og 2020-80-0515, hvori Pressenævnet ikke udtalte kritik af mediernes afslag på anonymisering af klagernes navne i artikler, der kritisk omtalte klagernes aktiviteter og handlemåde som led i deres erhvervsmæssige virke. I førstnævnte sag omhandlede klagen en artikel fra 2016, mens den sidstnævnte sag angik en få måneder gammel artikel, hvori Pressenævnet behandlede punkt B. 8 som et afledt klagepunkt. DR har desuden henvist til Pressenævnets kendelse i sag nr. 2020-80-0458, hvori Pressenævnet ikke udtalte kritik af et medie for ikke at have hindret tilgængeligheden af en tre år gammel artikel, der omtalte en navngiven persons centrale rolle i en række svindelnumre.

For så vidt angår den påklagede artikels omtale af [Klager]s erkendte skattesvindelsag og dom herfor, bemærker DR, at også denne sag angår [Klager]s erhvervsmæssige aktiviteter. Endvidere er [Klager]s navn, som anført ovenfor, allerede omtalt adskillige steder i relation til sin skattesvindelsag, herunder i

United Stats' Department of Justice's pressemeddelelse og i flere medier. En eventuel anonymisering af [Klager]s navn i artiklen vil derfor ikke have nogen reel betydning for ham.

DR har i den forbindelse henvist til Pressenævnets kendelser i bl.a. sag nr. 2019-80-0336 og 2020-80-0524, hvori Pressenævnet ikke udtalte kritik af mediets afvisning af at hindre tilgængeligheden af henholdsvis ét år og 14 år gamle artikler, der omtalte klagerens straffedomme på henholdsvis seks måneders og tre års fængsel.

DR har hertil bemærket, at den påklagede artikel alene er få måneder gammel, hvorfor artiklen og DRs omtale af [Klager]s navn i forbindelse hermed fortsat har betydelig faktuel og dokumentationsmæssig værdi for så vidt angår [Forretningsmanden]s skattelyaktiviteter hos [Bank 1] samt [Klager]s erhvervs-mæssige rolle heri.

På baggrund af ovenstående er det DRs opfattelse, at artiklen ikke indeholder sådanne tidligere oplysninger, som må anses for følsomme eller private i en sådan grad, at de er særligt belastende for [Klager], ligesom der ikke foreligger omstændigheder i øvrigt, som kan begrunde anonymisering af [Klager]s navn i artiklen. Dette er i overensstemmelse med Pressenævnets praksis, herunder de af DR ovenfor fremhævede kendelser.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jens Kruse Mikkelsen, Mads Sandemann, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Kompetence

- Vedrørende punkt B. 8

Pressenævnet bemærker indledningsvist, at nævnet i medfør af punkt B. 8 i de vejledende presseetiske regler ikke kan pålægge et medie at afindeksere, anonymisere eller slette en artikel. Nævnets sanktion er at pålægge et medie at offentliggøre nævnets kendelse, jf. medieansvarslovens § 49, hvis nævnet udtaler kritik af mediets afslag på at hindre tilgængeligheden af en artikel.

I forhold til [Klager]s klage over, at DR har afvist at anonymisere ham i den påklagede artikel, har DR anført, at punkt B. 8 i de vejledende regler for god presseskik efter DRs opfattelse ikke kan anvendes samtidig med, at Pressenævnet behandler spørgsmålet om, hvorvidt god presseskik er tilsidesat. DR har i den forbindelse bl.a. henvist til, at det følger af ordlyden af punkt B. 8 i de presseetiske regler, at punktet vedrører klager over hindring af tilgængeligheden af "*tidligere offentliggjorte*" oplysninger.

Pressenævnet bemærker hertil, at der af punkt B. 8 i de vejledende presseetiske regler ikke fremgår en frist for, hvornår en anmodning om sletning, anonymisering eller afindeksering tidligst må fremsættes.

Det følger i tråd hermed af Pressenævnets praksis, at nævnet finder det i overensstemmelse med de presseetiske regler at tage stilling til anmodninger efter punkt B. 8 i tilfælde, hvor der primært er klaget over tilsidesættelse af god presseskik og med en "afledet" klage efter punkt B. 8.

[Klager]s klage over manglende anonymisering behandles derfor.

God presseskik

Privatlivets fred

[Klager] har klaget over, at DR mod hans vilje har omtalt ham ved navn i den påklagede artikel.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, skal undgås, med mindre almen interesse kræver offentlig omtale, jf. punkt B. 1.

Pressenævnet finder, at det har klar almen interesse at omtale, at det fremgår af et læk af mange millioner internationale skattedokumenter, at [Bank 1] i en årrække var bankforbindelse for en paraguayansk kunde, hvis formue mistænkes at være baseret på økonomisk kriminalitet, herunder ved skattesvindel. I den forbindelse finder nævnet, at det ligeledes har klar almen interesse at omtale, hvad der ligger til grund for, at eksperter mistænker, at den paraguayanske kundes formue stammer fra økonomisk kriminalitet.

Det fremgår af artiklen, at baggrunden for, at den paraguayanske kunde mistænkes for økonomisk kriminalitet og skatteunddragelse bl.a. skyldes hans forbindelse til [Klager]:

” [...]

[Person B] fra CBS mener, at [Klager]s erkendte skattesvindel er endnu en alarmklokke, der ringer, og at det burde føre til, at [Bank 1] skulle granske kundeforholdet igen.

- [Bank 1] skal tænke, hvordan de sikrer sig selv, sådan at de ikke har været en del af eventuel skatteunddragelse eller anden form for kriminalitet i skattesammenhæng, siger lektoren.

[...] ”

På baggrund af sagens oplysninger har Pressenævnet lagt til grund, at [Klager] i en periode fra 2005 til 2013 fungerede som ”protector” for en offshore-fond, som den i artiklen omtalte paraguayanske forretningsmand [Forretningsmanden] havde placeret dele af sin formue i.

Nævnet har endvidere lagt til grund, at [Klager] i USA i 2013 erkendte sig skyldig i at have medvirket til at hjælpe amerikanske borgere til skatteunddragelse, og at dommen i sagen er offentligt tilgængelig og omtalt bl.a. i en pressemeddelelse fra det amerikanske justitsministerium, hvor [Klager] nævnes ved navn.

Efter en samlet vurdering finder Pressenævnet, at DR ikke har krænket [Klager] ved at offentliggøre hans navn i artiklen. Nævnet har ved sin afgørelse lagt vægt på, at det klart fremgår af artiklen, hvorfor relationen til [Klager] efter de medvirkende eksperters opfattelse er relevant i forhold til omtalen af [Forretningsmanden]s engagement i [Bank 1]. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at omtalen ikke vedrører [Klager]s private forhold, men angår hans erhvervmæssige aktiviteter. Uanset, at [Klager]s engagement i den omtalte offshore-fond blev afsluttet otte år inden artiklens offentliggørelse, finder nævnet, at relationen mellem [Klager] og [Forretningsmanden] er af en sådan karakter, at DR var berettiget til at omtale [Klager] ved navn i artiklen. Det forhold, at den i artiklen omtalte tidligere chef for [Bank 1]s Private Banking-afdeling og tidligere investeringsrådgiver for [Forretningsmanden] ikke er nævnt ved navn, kan ikke føre til en anden vurdering. Nævnet udtaler ikke kritik.

Anonymisering – punkt B. 8

[Klager] har klaget over, at DR har afvist at anonymisere hans navn i den påklagede artikel.

Generelt om punkt B. 8

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at meddelelser, som er offentliggjort i digitale medier, ofte vil være tilgængelige længe efter, at de er publiceret. Efter anmodning til mediet kan tilgængeligheden af sådanne tidligere offentliggjorte, følsomme eller private oplysninger hindres, i det omfang det er muligt og skønnes rimeligt, jf. punkt B. 8.

Medier kan afindeksere, dvs. ændre instruksene til søgemaskiner, så søgemaskiner ophører med at henvise til artiklen, anonymisere, dvs. ændre i artikelteksten så eksempelvis et personnavn anonymiseres, eller helt afpublicere en artikel, dvs. fjerne artiklen fra hjemmesiden.

Det er nævnets opfattelse, at anvendelse af B. 8 i de vejledende regler og muligheden for at meddele et medie kritik for ikke at imødekomme en anmodning om afindeksering, anonymisering eller afpublicering som udgangspunkt kun bør anvendes, når der er tale om oplysninger, som er særligt belastende for den person, der er omtalt.

Den konkrete sag

Artiklen indeholder omtale af en paraguayansk forretningsmand, som, bl.a. på grund af sin relation til [Klager], mistænkes for økonomisk kriminalitet og skattesvindel. Det fremgår bl.a. af artiklen, at [Klager] i 2013 i USA erkendte sig skyldig i medvirken til skattesvindel og modtog en dom herfor.

Det er Pressenævnets opfattelse, at artiklen med sin kritiske omtale af [Klager], herunder af hans tidligere skattedom, indeholder oplysninger af personfølsom karakter, der som udgangspunkt må betragtes som værende særligt belastende for [Klager].

Pressenævnet finder imidlertid, at det ikke kan anses for at være en overtrædelse af god presseskik, at DR har afvist at anonymisere [Klager] i artiklen. Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på sagens karakter, og at der, som nævnt ovenfor, er tale om en sag af klar almen interesse. Nævnet har også lagt vægt på, at der ikke er udtalt kritik efter de vejledende regler for god presseskik ovenfor. Nævnet finder derfor ikke anledning til at kritisere DR for ikke at have imødekommet [Klager]s anmodning om anonymisering.

Afgjort den 1. marts 2022